

Leto 1906.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LIII. — Izdan in razposlan dne 20. junija 1906.

Vsebina: St. 117. Ukaz, s katerim se izdajajo novi predpisi za teoretske državne preskušnje na veliki šoli za zemljedelstvo.

117.

Ukaz ministra za bogočastje in nauk v porazumu z ministrom za poljedelstvo z dne 7. junija 1906. l.,

s katerim se izdajajo novi predpisi za teoretske državne preskušnje na veliki šoli za zemljedelstvo.

Na podstavi Najvišjega sklepa z dne 2. junija 1906. l. se izdajajo naslednja določila:

Red državnih preskušenj za veliko šolo za zemljedelstvo.

I. Obča določila.

§ 1.

Da se izkusi znanstvena izobrazba v kmetijstvu, gozdarstvu ali kulturni tehniki, se vršé na veliki šoli za zemljedelstvo državne preskušnje, in sicer za vsako učno smer ena obča preskušnja o osnovnih disciplinah in dve strokovni preskušnji.

§ 2.

Predmeti teh državnih preskušenj ter predmeti posameznih preskušenj, ki jih je treba narediti

pred njimi, potem preskusni rokovi za državne preskušnje so ustanovljeni v naslednjih posebnih določilih (§§ 22 — 28).

§ 3.

Za opravljanje državnih preskušenj postavi naučni minister za vsako učno smer posebne državne preskuševalne komisije.

V njih poslujejo za izpraševalce v prvi vrsti profesorji in po potrebi tudi docenti velike šole za zemljedelstvo za tiste svojih predmetov, iz katerih se preskuša.

V komisije pa pokliče naučni minister na predlog predsednikov (§ 4) tudi izpraševalce, ki ne pripadajo zavodu.

Ako sta postavljena za en predmet dva izpraševalca ali več, se menjata pri preskušnjah.

§ 4.

Za vsako preskuševalno komisijo imenuje naučni minister iz števila izpraševalcev predsednike in po potrebi tudi namestnike predsednikov (podpredsednike). Ako so ti zadržani, prevzame predststvo po službenih letih najstarejši ud preskuševalne komisije.

Iz udov dotične preskuševalne komisije sestavi predsednik za posamezne preskusne akte posebne komisije.

§ 5.

Naučni minister in poljedelski minister lahko pošiljata na državne preskušnje posebne vladne komisarje.

§ 6.

Za pripustitev k državnim preskušnjam mora kandidat pismeno prositi pri predsedniku dotične preskuševalne komisije in svoji prošnji priložiti naslednje priloge:

1. matični list;
2. za prvo državno preskušnjo:

zrelostno izpričevalo ali to izpričevalo nadomestujočo listino;

3. knjigo zglasilnico, oziroma dokaz, da je bil kandidat za opravo preskušnje potrebno število tečajev (§§ 24, 26, 28) vpisan na veliki šoli za zemljedelstvo ali na kakem njej enakem zavodu kakor reden slušatelj in da je hodil na predavanja o vseh disciplinah, ki so na tej državni preskušnji, ter na praktične vaje, spadajoče k njim. Posamezna predavanja in vaje, ki se umevajo s tem, se ustanové s priporočanim učnim načrtom velike šole za zemljedelstvo;

4. izpričevala o posameznih preskušnjah, ki se vrše pred dotično državno preskušnjo (§§ 22, 25 in 27), ter izpričevala iz učnih strok, ki jih je treba vaditi grafično, in iz vaj, združenih s predmeti državne preskušnje, pridruživši po eno grafično delo (načrt, konstrukcijsko vajo) iz dotične discipline; ta dela morajo imeti poverilo, da so samostojno izvršena;

5. pri drugi in tretji državni preskušnji izpričevalo o prebiti prvi, oziroma drugi državni preskušnji.

Vse te listine je treba predložiti v izvirniku ali v poverjenem prepisu in, ako so v tujem jeziku, s poverjenim prevodom in morajo biti pred komisijo, dokler se vrši preskušnja.

§ 7.

Prošnje za pripustitev k državnim preskušnjam, ki se opravijo med učnim letom, se morajo izročiti vsaj šest tednov pred dotičnim rokom, zglasila za preskušnje ob začetku zimskega tečaja najdalje do konca poletnega tečaja.

Predsednik preskusi prošnje in priloge in, ako ni zoper pripustitev k preskušnji nobenega zadržka, jo dovoli s kratkim odlokom na prošnji.

§ 8.

Pri majhnih spotikah, ki jih lahko kandidat takoj odpravi, mu je treba dati primerna navodila. V dvomnih primerih, zlasti pri kandidatih, ki so poslušali v § 6, točki 3 naznačene discipline deloma ali docela na kakem drugem, veliki šoli za zemljedelstvo enakem zavodu, je pripustitev k državnim preskušnjam odvisna od pritrdila preskuševalne komisije. Ako predsednik, oziroma komisija odreče pripustitev k državnim preskušnjam, je zoper to odprt rekurz na naučnega ministra.

§ 9.

Ko je potekel rok za oglasitev, presodi predsednik po številu kandidatov, ali zadošča, če se postavi ena posebna komisija ali bi bilo treba sestaviti dve hkratu preskušujoči posebni komisiji ali več (§ 4, odstavek 2).

Nadalje določi pri prvih dveh državnih preskušnjah število preskusnih dni ter v abecednem redu za vsakega kandidata dan, katerega mora priti vsak izmed kandidatov, in ako poslujeta dve posebni komisiji ali več, številko posebne komisije, pred katero mora priti, in skrbi za razglasitev tako urejenega imenika s tem, da ga nabije na črni deski velike šole.

Pri tretji državni preskušnji določi preskusne dneve od primera do primera predsednik, ki se ravna v vrstitvi kandidatov, ki se naj preskušajo, vobče po redu, v katerem so se oglasili za preskušnjo.

§ 10.

Vsak kandidat mora priti k preskušnji dne, ki mu je določen. Ako ne pride, mora nositi škodo, ki nastanejo iz tega. Vsi kandidati, katerim je določen za opravo preskušnje isti dan, morajo priti ta dan pred začetkom preskušnje in biti navzoči dotlej, da so opravili preskušnjo.

§ 11.

Menjava preskusnih dni med dvema kandidatom ali več je dopustna le z dovolilom predsed-

nikovim in, ako je več posebnih komisij, le s pogojem, da se z menjavo ne izpremené posebne komisije, ki so naprej določene za kandidate.

§ 12.

Državne preskušnje se vršé ustno in pismeno. Ves čas, dokler trajajo preskušnje, morajo biti navzoči predsednik in večina izpraševalcev.

Preskušnja za posameznega kandidata naj v celem ne traja dalje nego tri ure.

Pri državnih preskušnjah se je moči ozirati na prinesena izpričevala posameznih preskušenj iz predmetov državne preskušnje, ako izkazujejo vsaj dober učni uspeh, in po cenilu, ki ga obsegajo, se preskušnja iz dotičnih disciplin lahko primerno skrajša.

§ 13.

Ob posvetovanju in glasovanju komisije o uspehih opravljene preskušnje je javnost izključena.

Najprej se izjavi vsak izpraševalec o tem, ali pripoznava preskušnjo iz svojega predmeta za prestano ali ne, potem pretresa komisija skupni uspeh preskušnje in določi, ali je kandidat potrjen ali zavržen.

Nobena državna preskušnja se ne more šteti za prestano, na kateri kandidat ni zadostil tudi le v enem predmetu.

Uspeh preskušnje v posameznih disciplinah se izraža s cenili: „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“, „nezadostno“ in izpraševalec ga vpiše v posebni zapisnik.

Pri tistih predmetih državne preskušnje, ki so združeni z vajami, se je treba ob presoji uspehov kandidatov ozirati na uporabo v vajah in o takih vajah naj se torej izdajajo posebna izpričevala.

Iz kvalifikacije uspehov v posameznih preskusnih predmetih se v končnem cenilu poistini, ali se je kandidat s preskušnjo pokazal za „ne usposobljenega“ ali za „usposobljenega“ ali za „prav dobro usposobljenega“ ali za „z odliko usposobljenega“. Pri tem se upoštevajo tudi pri predpisanih posameznih preskušnjah (§§ 22, 25, 27) doseženi redi.

§ 14.

Ako kandidat le iz enega predmeta ni zadostil, se lahko pripusti, da po preteku roka dveh mesecev

popravi delno preskušnjo, ki je ostala brez uspeha. Ako dobi pri tem zopet cenilo „nezadostno“, se lahko še enkrat pripusti k popravljalni preskušnji po nadaljnjih štirih mescih. Vsaka taka popravljalna preskušnja se mora vršiti tako, da je ves čas navzoč predsednik dotične preskuševalne komisije.

§ 15.

Ako kandidat ni zadostil iz več nego enega predmeta, se sme pripustiti le k ponovitvi cele preskušnje, za katero naj določi komisija rok ne manje nego treh mesecev.

Ako kandidat pri ponovitvi tudi le iz enega predmeta ni zadostil, se sme pripustiti le, da še enkrat ponovi celo preskušnjo.

Zoper določitev roka za ponovitev državne preskušnje, ki jo izreče preskuševalna komisija, ni nobenega rekurza.

§ 16.

Ako je bil kandidat pri prvi ali drugi državni preskušnji zavržen za celo učno leto, je dano komisiji na voljo, da določi učne stroke, o katerih mora kandidat v tem letu hoditi na predavanja ali vaje.

§ 17.

Končni uspeh preskušnje se takoj po koncu posvetovanja javno razglasi in tudi v kandidatovi knjigi zglasilnici zaznamuje ter pritisne pečat, ob reprobaciji s pristavkom roka za ponovitev in drugih zavržencu naloženih pogojev pripustitve k vnovični preskušnji.

§ 18.

O preskušnjah, opravljenih z uspehom, se izdajajo državna preskusna izpričevala.

Državna preskusna izpričevala morajo obsegati poleg kandidatove rodovnice, napovedi njegovega izobraževanja in dneva, katerega je opravil preskušnjo, tako cenila iz posameznih preskusnih predmetov in iz posameznih izpričeval, ki se pridobé pred skupno preskušnjo (§ 6, točka 4) kakor tudi sklepno cenilo.

Izpričevala podpišejo predsednik in vsi izpraševalci, eventualno vladni komisar in naj se potrdé s pečatom državne preskuševalne komisije.

§ 19.

Vsak izpraševanec mora hkratu, ko se oglasi za preskušnjo, plačati preskusnino, ki se za vsako teh treh državnih preskušenj določa z dvajsetimi (20) kronami.

Preskusnina všteti znesek za kolek preskusnega izpričevala se plača v rektorjevi pisarni proti vročitvi prejemnega potrdila. Položene takse zapadejo, ako kandidat brez opravičenega izgovora ni prišel na določeno preskušnjo.

§ 20.

Od plačila preskusnine se oprošča le na sklep dotične preskuševalne komisije. Prošnje za oprostitve se morajo vložiti pismeno pri predsedniku preskuševalne komisije.

Pri ponavljalnih preskušnjah se ne oprošča od preskusnine.

Ako se ponavlja preskušnja iz le enega predmeta, znaša preskusnina deset (10) kron.

§ 21.

Preskusnine se po enakih delih razdelé med ude komisije, ki so udeleženi pri preskušnji; pri tem naj dobi predsednik dva dela, ako je hkratu preskuševalec.

II. Posebna določila za kmetijski nauk.

§ 22.

Predmeti komisijonalne preskušnje so: Pri prvi državni preskušnji: Obča kemija, botanika, geologija v zvezi z mineralogijo, petrografija in zemljeznanstvo;

pri drugi državni preskušnji: anatomija in fiziologija domačih živali, nauk o narodnem gospodarstvu I., II. in III. del, nauk o rastlinski produkciji, nauk o živalski produkciji, znanstvo občih in kmetijskih orodij in strojev;

pri tretji državni preskušnji: mlekarstvo, kmetijsko izboljševalstvo, kmetijsko-kemijska tehnologija, kmetijski obratovalni nauk, upravo- in pravoslovje všteti civilno pravo.

Izpričevala o posameznih preskušnjah, oziroma vajah je treba predložiti:

pri prvi državni preskušnji: iz fizike in mehanike in elementov poljmerstva;

pri drugi državni preskušnji: iz kemije rastlinskega presnavljanja, meteorologije in klimatologije, gojenja rastlin, rastlinske patologije, nauka o žuželkah, škodljivih kmetijstvu, in iz sadjarstva;

pri tretji državni preskušnji: iz kmetijskega trgovinoznanstva.

Obiskovanje je treba dokazati:

pri prvi državni preskušnji: o kvalitativni kemijski analizi;

pri drugi državni preskušnji: o kvantitativni kemijski analizi; mikrobiologiji; občem in posebnem znanstvu nadtalnega stavbstva;

pri tretji državni preskušnji: o živinozdravništvu in agrarni in gozdarski politiki.

§ 23.

Pogoj za pripustitev k drugi državni preskušnji je za tiste slušatelje, ki niso imeli vsaj enoletne prakse, preden so vstopili na veliko šolo, dokaz praktične porabe v kmetijstvu v času velikonočnih in jesenskih počitnic drugega učnega leta.

O tem praktičnem delovanju je vsak kandidat dolžen pisati dnevnik in ga priložiti svoji prošnji za pripustitev k drugi državni preskušnji.

§ 24.

Prvo državno preskušnjo je treba opraviti po prvem učnem letu, drugo po tretjem in tretjo po četrtem učnem letu.

Za redne rokove za opravo prve in druge državne preskušnje se določajo zadnji tedni mesca julija in prva polovica mesca oktobra (torej konec drugega, oziroma šestega in začetek tretjega, oziroma sedmega tečaja).

Poznejši izredni rok za opravo prvih dveh državnih preskušenj se, ne gledé na ponavljalne preskušnje, za katere je merodajen rok (§ 15), ki ga vsakčas določi preskuševalna komisija, sme dovoliti le takim kandidatom, ki so bili brez svoje krivde zadržani opraviti preskušnjo v rednem roku, ako se ta zadržek dokaže še pred preskušnjo in se hkratu prosi za pripustitev v izrednem roku. Določiti izredne rokove za take kandidate je prepuščeno predsedniku dotične preskuševalne komisije.

Tretja državna preskušnja se ne more opraviti pred koncem četrtega učnega leta; pozneje pa njena oprava ni vezana na noben določen čas in rokove za to določa, izvzemši velike in vmesne počitnice, predsednik dotične preskuševalne komisije po tem, kakor so se kandidati oglasili za preskušnjo.

III. Posebna določila za gozdarstveni nauk.

§ 25.

Predmeti komisijonalne preskušnje so:

Pri prvi državni preskušnji: matematika, fizika in mehanika, obča kemija, obča in posebna botanika, geologija v številni mineralogijo, petrografija in zemljeno znanstvo;

pri drugi državni preskušnji: nižja geodezija, gozdarstvo, raba gozda, obrana gozdov in narodno gospodarstvo I., II. in III. del;

pri tretji državni preskušnji: uredba gozdarjenja, računanje gozdne vrednosti, gozdno nasajanje, upravo- in pravoslovje v številni civilno pravo.

Izpričevala o posameznih preskušnjah, oziroma vajah je treba predložiti:

Pri prvi državni preskušnji: o gozdarskem risanju načrtov;

pri drugi državni preskušnji: iz meteorologije in klimatologije, kemije rastlinskega presnavljanja, rastlinske patologije, opisne geometrije, stavbne mehanike, nauka o stojališču in gozdno-kemijske tehnologije;

pri tretji državni preskušnji: o občem stavboznanstvu, občem strojeznanzstvu, mehaniški tehnologiji lesa, meroznanstvu lesa, gozdnem trgovinoznanstvu, potem o konstrukcijskih vajah za gozdno stavbstvo.

Obiskovanje je treba dokazati pri drugi državni preskušnji o znanju o divjačini in lovstvu in o reji rib in ribarstvu. Pri tretji državni preskušnji o gozdnem upravnoslovju in računstvu in o agrarni in gozdarski politiki.

§ 26.

Gledé rokov za opravo teh treh gozdarstvenih državnih preskušenj veljajo ista določila kakor za opravo državnih preskušenj za kmetijski nauk (§ 24).

IV. Posebna določila za kulturnotehniški nauk.

§ 27.

Predmeti komisijonalne preskušnje so:

Pri prvi državni preskušnji: matematika, geologija v številni mineralogijo, petrografija in zemljeno znanstvo, nižja geodezija;

pri drugi državni preskušnji: fizika in mehanika, stavbna mehanika in hidravlika, nauk o narodnem gospodarstvu I. in II. del, upravo- in pravoslovje;

pri tretji državni preskušnji: kulturnotehniško vodno stavbstvo, obče vodno stavbstvo, kulturnotehniška gradnja strojev, zemeljsko stavbstvo, gradnja potov in mostov.

Izpričevala o posameznih preskušnjah, oziroma vajah je treba predložiti:

Pri prvi državni preskušnji: iz obče kemije, iz obče botanike in iz posebne botanike za kmetovalce;

pri drugi državni preskušnji: iz opisne geometrije, meteorologije in klimatologije, občega znanstva nadtalnega stavbstva, potem o risanju načrtov;

pri tretji državni preskušnji: iz višje geodezije, občega in posebnega nauka o rastlinski produkciji, o političnih in pravnih razmerah izboljševalstva, o kmetijskem obratoslovju, o zagradbah hudournikov, elektrotehniki, agrarskih operacijah in katastru.

Obiskovanje je treba dokazati:

Pri prvi državni preskušnji: o kvalitativni kemijski analizi;

pri drugi državni preskušnji: o kemiji rastlinskega presnavljanja;

pri tretji državni preskušnji: o kmetijskem stroje- in orodjeznanzstvu in o nauku o narodnem gospodarstvu III. del.

Tretja kulturno-tehniška državna preskušnja se deli v teoretsko in v praktično preskušnjo. Praktični preskušnji je predmet izvršitev popolne grafične naloge z vsemi pripadajočimi preračuni in drugimi pismenimi razlagami. To nalogo je izvršiti v dobi največ 6 dni pod primernim nadzorstvom; pri tem pa je dovoljeno rabiti pripomočke (knjižnico).

Snov za praktično preskušnjo je treba izbrati tako, da se dá kandidatu prilika dokazati svojo

usposobljenost v vseh disciplinah III. državne preskušnje.

Izdelek naj presodijo udje preskuševalne komisije in na podstavi tega izvida se lahko dovoli olajšava teoretske preskušnje s tem, da se bistveno okrajša doba preskušnje ali da se omeji na posamezne preskusne predmete.

§ 28.

Prvo državno preskušnjo je treba opraviti po prvem učnem letu, drugo po drugem, tretjo po četrtem učnem letu.

Za redne rokove za opravo prve državne preskušnje se določa prva polovica mesca oktobra (torej začetek III. tečaja), za drugo državno pre-

skušnjo zadnji tedni mesca julija in prva polovica mesca oktobra (torej konec IV. ali začetek V. tečaja).

Za izredne rokove za opravo prve in druge državne preskušnje in za rok za opravo tretje državne preskušnje veljajo ista določila kakor za kmetijski nauk (§ 24).

V. Prehodna določila.

§ 29.

Ta ukaz naj se uporablja počenši od dneva razglasitve na tiste slušatelje, ki so začeli svoje nauke na veliki šoli za zemljedelstvo po uvedbi štiri-letne učne dobe, to je z zimskim tečajem 1905/06, oziroma pozneje.

Auersperg s. r.

Marchet s. r.